

TEKST 145: Vidnesbyrd om slavehandel, sexslaver og kvindesyn i det muslimske Spanien

Den muslimske geograf al-Muqadassi (946-991), der foretog en række rejser i Middelhavsregionen og i de muslimsk beherskede lande. Ud fra sine optegnelser forfattede han bl.a. værket "Den skønneste opdeling af kundskab om landene" (*Aḥsan al-taqāsim fī maʿrifat al-aqālīm*), hvorfra nedenstående citat stammer. Her beskriver han proceduren i forbindelse med fremstillingen af eunuk-slaver i det muslimske Spanien. Disse eunukker blev efterhånden en af Spaniens store handelsvarer. Mange omkom dog grundet de kirurgiske indgreb samt under slavetransporterne.

Muḥammad Abū'l-Qāsim Ibn Ḥawqal var en arabisk krønikeskriver og geograf i midten af 900-tallet. Han bemærkede at en stor eksportvare fra det muslimske Spanien i 900-tallet bestod af slaver.

Brugen af sexslaver i det muslimske Spanien var berygtet i Europa. Bl.a. fortæller den katolske nonne Hrotsvita von Gandersheim (935 - ca. 1001) i et digt (*Passio Sancti Pelagii Martyris*) historien om den 13-årige slavedreng Pelayo, som kaliffen Abd al-Rahman d. 3. lod torturere og henrette, angiveligt fordi drengen havde afvist kaliffens tilnærmelser. Den muslimske historiker Ibn Hayyan (987-1075) havde været ledende embedsmand ved al-Mansurs hof i Córdoba og skrev senere et historisk værk om det muslimske herredømme i Spanien. Heri gengiver Ibn Hayyan bl.a. en historie om, hvordan kaliffen brændte og skamferede en piges ansigt, fordi hun som sexslave havde afvist Abd al-Rahman d. 3.'s tilnærmelser.

M.h.t. kvindesynet var stening af utro kvinder samt kvindelig omskæring normalt og lovligt i al-Andalus i middelalderen. Imamen i Medina, Malik ibn Anas (711-795), der var grundlæggeren af den malikitiske retsskole, havde i sin autoritative Hadith-samling fra 700-tallet (også kaldet *Muwatta*) gjort klart, at utro kvinder skulle stenes og kvindelig omskæring var normalt og ønskeligt. Og da den malikitiske skole var retningsgivende for tolkningen af islam i Spanien i middelalderen, har kvindelig omskæring formentlig været normalt på den tid. I skriftet *Kitab al-Jami* af den nordafrikanske imam al-Qayrawani (922-996) gives der retningslinjer om dette.

[Al-Muqadassi:]

Der var uenighed blandt mine informanter om, hvordan kastrationen blev udført. Ifølge nogle af dem blev penis og pung skåret af på samme tid. Andre hævdede, at pungen blev skåret op og testiklerne fjernet, hvorefter en pind indsættes under penis, som derefter skæres af ved roden. [...] Når kastrationen er udført, placeres et lille rør af bly i urinvejens åbning. Dette fjernes under vandladning, og [udskiftes] indtil såret heler, således at hullet ikke lukker sig.

[Ibn Ḥawqal:]

En velkendt eksportvare består af slaver: drenge og piger fanget i Frankrig og Gallien, såvel som slaviske eunukker. Alle de slaviske eunukker, som man finder på jordens overflade, kommer fra Spanien. Man tvinger dem til at blive kastreret i dette land: Operationen bliver gennemført af jødiske købmænd.

[Ibn Hayyan:]

- 5 [Om kalif Abd al-Rahman d. 3.'s grusomheder mod sex-slaver ved hoffet beretter Ibn Hayyan:] Jeg må sige, at jeg fra ulama,¹ der var af samme generation som dette dynasti [ummayaderne], har hørt en del om an-Nasir li-dins [Abd al-Rahman d. 3.'s] brutalitet overfor kvinder, som var under hans beskyttelse og varetægt. På samme måde som han offentligt optrådte overfor mænd, sådan var han også ifølge sine nærmeste tjenestefolk – eunukker, som boede i hans hus og var
- 10 vidner til hans privatliv: Der var en kvindelig slave, som var en af hans foretrukne slavinder, men hvis hovmodige personlighed ikke bøjede sig så let for hans forfængelighed. Da hun var alene med ham på en af hans feriedage for at drikke i az-Zahra-paladsets have² og sad ved hans side, indtil drikkeriet påvirkede ham og han kastede sig over hende for at kysse hendes ansigt og bide hende, og hun blev frastødt af dette og vendte sit ansigt bort og ødelagde hans fornøjelse, så udløste dette i den grad hans vrede, at han gav eunukkerne ordre til at pågribe hende og sætte et brændende lys op imod hendes ansigt for at brænde og vandsire hendes ansigt, og de forbrændte hende slemt, indtil de var færdige med hende – dette var en af hans værste handlinger. [...]
- 20 [En anden historie fortæller om den brutale henrettelse af en sexslave, der havde fornærmet kalifen:] Hans bøddel, Abu Imran [kaldet Yahya], havde han altid hos sig med dennes 'redskaber'. Han fortalte, at han en nat var blevet hidkaldt til hans værelse i an-Naura-paladset, hvor Yahya sov med sit sværd og sin lædermåtte. [Yahya] trådte ind i rummet, hvor [Abd al-Rahman d. 3] var i færd med at drikke og han fandt ham siddende på hug som en løve på sine poter sammen
- 25 med en pige, der var smuk som en oryx, og som blev holdt fast af hans eunukker i værelsets hjørne. Hun bad ham om nåde, men han svarede hende på en grov måde. Dernæst sagde han til [Yahya]: "Tag den luder, Abu Imran, og hug hovedet af hende". [Yahya] fortalte: "Jeg bønfoldt ham igen og igen, sådan som jeg havde for vane, men han sagde til mig: "Skær hendes hoved af, eller Allah vil skære din hånd eller dit eget hoved af." Og en tjener bragte hende hen til mig og
- 30 samlede hendes hårfletninger og med et hug fik jeg hendes hoved til at flyve, men lyden fra klingen afgav en unormal lyd, selvom jeg ikke havde set den ramme noget andet. Bagefter fjernede de pigens lig. Jeg rensede mit sværd på min lædermåtte, rullede måtten sammen og gik igen. Men da jeg kom ind i mit eget værelse og jeg rullede måtten ud igen, så jeg nogle store og skinnende perler med andre ædelstene, der skinnede som rødglødende kul. Jeg samlede alle
- 35 disse ædelsten i mine hænder og skyndte mig at bringe det til an-Nasir, men han afviste dem med det samme og sagde til mig: "Vi vidste godt, at de var der, men vi ville give dem til dig som en gave: tag dem og må Allah velsigne dig". – "Og med dem har jeg købt dette hus", siger han, som har fortalt denne historie.

40

¹ Ulama: de muslimske lærde

² Az-Zahra-paladset blev bygget for Abd al-Rahman d. 3. til bl.a. at huse hans sexslaver og 300 bade, 400 heste, 15.000 eunukker og tjenere og et harem med 6300 kvinder.

[*"Muwatta"*:]

[*Stening som er den rigtige straf for en kvinde, der havde haft samleje udenfor ægteskabet. Hvis kvinden imidlertid var gravid, burde steningen først finde sted efter fødslen, lyder det i skriftet*
5 *Muwatta*:] Malik³ fortalte mig en historie fra Yaqub ibn Zayd ibn Talha, der havde historien fra hans fader Zayd ibn Talha, at Abdullah ibn Abi Mulayka havde fortalt ham om en kvinde, der kom til Allahs budbringer [Muhammed], må Allah velsigne ham og give ham fred, og fortalte ham, at hun havde begået hor og var gravid. Allahs budbringer, må Allah velsigne ham og give ham fred, sagde til hende: "Gå væk indtil du har født barnet." Da hun havde født, kom hun til
10 ham. Allahs budbringer, må Allah velsigne ham og give ham fred, sagde til hende: "Gå væk indtil du har ammet og afvænnet barnet." Da hun afvænnet barnet, kom hun til ham. Han sagde: "Gå og betro barnet til nogen." Hun overgav barnet til nogen og så kom hun til ham. Han gav ordren og hun blev stenet.

15

[*Al-Qayrawani*:]

[*I skriftet Kitab al-Jami gør al-Qayrawani det gældende, at slaveholderen ifølge den malikitiske retsskole var ansvarlig for omskæring af kvindelige slaver*:] Han⁴ sagde: "Den, som køber en
20 kvindelig slave, må have hende omskåret, hvis han ønsker at beholde hende. Hvis hun skal sælges igen, er det ikke hans ansvar."

25

J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene – Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

Muqaddasi: Oversat af J. Rosenløv efter R. W. Beachey: *A Collection of Documents on The Slave Trade*. New York 1976, s.66f. Ibn Hawqal: Oversat af M. Pihl efter D. Fernández-Morera: *The Myth of Andalusian Paradise*, Wilmington Delaware (2016), s. 166. Ibn Hayyan: Oversat af M. Pihl efter Fernández-Morera s. 130-132. "*Muwatta*": Oversat af M. Pihl efter Fernández-Morera s. 144. Al-Qayrawani: Oversat af M. Pihl efter Fernández-Morera s. 142.

30

³ Malik ibn Anas, grundlæggeren af den malikitiske retsskole.

⁴ Malik ibn Anas, grundlæggeren af den malikitiske retsskole.